

Slabiji osiguravatelji bore se s održavanjem solventnosti

Za suočavanje s rizicima nužan kapital: "U dobrim vremenima može se biti 'šlang', onda ste okretni i brzi. U lošim vremenima ne može se opstati bez kapitala", kaže Galić

VALENTINA WIESNER MIJIĆ

Kao i ostatak financijske industrije, recesija je zahvatila i osiguravajući sektor. Osim sveprisutnog problema naplate potraživanja, osiguranje je pogođeno i prelijevanjem bankarske krize u segmentu sklapanja polica osiguranja kao kolateralna za kredite. Uspavljanjem kreditne aktivnosti, bankoosiguranje je u nekim društvima izgubilo i do 80 posto obujma, a pogođeni su i ostali segmenti; na cesti je sve manje osiguranih automobila, a građani se sve teže odlučuju na ugovaranje polica imovinskog i životnog osiguranja. Uz globalne probleme, domaće tržište pogodili su i specifični zahtjevi – krajem prošle godine država je osiguravateljima uvela namete za Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatsku turističku zajednicu. Novi udarac na branšu neki osiguravatelji otvoreno su naveli kao glavni razlog za minuse u poslovanju koje očekuju u ovoj godini. Iako ih upućeni najavljuju, na bilancama društava ti se efek-

ti još uvijek ne vide, što se dijelom može pripisati i specifičnosti osiguravateljne bilance, no može se očekivati da friziranje neće još dugo potrajati.

– Uskoro će se vidjeti rezultati cijele industrije, koja je, vjerujemo, u minusu. Godinu će obilježiti borba da se zadrže rezultati iz 2008. godine, industrija osiguranja i bez dodatnih nameta ima dosta velike probleme. U životnim osiguranjima očekujemo stagnaciju tržišta, tempo smanjenog kreditiranja nastavit će se, pa i osiguranja života koja idu uz to. Prognoze u autokućama nisu optimistične, do ljeta ozbiljnijeg napretka neće biti, industrija će se boriti da ostane na razini prošle godine – predvidio je na nedavnom predstavljanju tromjesečnih rezultata poslovanja Boris Galić, predsjednik Uprave Allianz.

Za razliku od bankarskog sektora, koji u Hrvatskoj iza sebe ima desetljeće buma i visokih profita, osiguravateljima se pravi posao tek počeo zahuktavati godinu-dvije prije krize, a posebno nakon što su banke police osiguranja uvele kao instrumente osiguranja kre-

– Premda su većinu društava njihove matice zbog novonastalih okolnosti dokapitalizirale, trenutna je situacija opasan izazov za održanje solventnosti, i to dok je u tijeku usklađivanje s regulativom Solvency II, koja se zbog recesije stalno doraduje kako bi svlada-

la upravljanje rizicima svih vrsta; osiguravateljnim, investicijskim, kreditnim, operativnim i rizikom likvidnosti. Ovih je dana Europski parlament donio novu regulativu, koja bi se trebala primjenjivati od 2012. godine.

– Važno je imati dovoljno kapita-

la da se podnesu rizici! U dobrim vremenima možete biti "šlang", onda ste okretni i brzi. U lošim vremenima ne možete opstati bez malo masti, preživjet će oni koji imaju kapital! – poručuje Galić.

nastavak str. > 4 – 5

Bankoosiguranje palo

Osiguravatelji su u priličnoj pat-poziciji; dugo najavljivana liberalizacija, iako zakonski provedena, u praksi je izostala i cjenici su zamrznuti, a novi nameti progutati će 280 milijuna kuna godišnje na razini cijele industrije. Zanimljivo je, međutim, da premda se općenito žale na stanje u branši, pa i najavljuju bankrote, pojedinačno čelnici društava ne priznaju da bi baš njihovo društvo moglo završiti u minusu. Tko će onda u gubitak?

– Seljenjem krize iz financijskog u realni sektor u svim dijelovima ekonomije bit će sve izraženiji problem naplate potraživanja. Također, smanjenje investicija u kapitalne projekte izravno se osjeća i na smanjenju prihoda osiguravatelja. U uvjetima gospodarske krize pada i potrošnja građana što također izravno utječe na rad osiguravatelja. Sukladno zakonskim obvezama, prihvatili smo i izdvajanje dijela premije u HZZO i HTZ. Unatoč tome, u 2009. godini poslujemo izvršno – tvrdi Hrvoje Vojković, predsjednik uprave Croatia osiguranja.

Slojevita reorganizacija, pristup klijentima, edukacija i širenje prodajne mreže te rezanje neproduktivnih troškova daju im, kaže, nadu da će i ove godine, iako krizne, ostati vodeći

osiguravatelj u Hrvatskoj. Prema Hanfinim preliminarnim podacima za prva tri mjeseca ove godine, osiguravatelj u državnom vlasništvu drži 38,8 posto udjela na tržištu po zaračunanoj bruto premiji, i to u neživotnim osiguranjima 45,7 posto, a u životnim osiguranjima, gdje je donedavno dominirao Allianz, 14,7 posto. S Croatia zdravstvenim osiguranjem tržišni im se udio penje na 39,9 posto. Najmanji utjecaj krize bilježe u imovinskim osiguranjima, dok najbolje stoje autoosiguranje i osiguranje potraživanja, kao rezultat smanjene kreditne aktivnosti banaka. Iako je godina obilježena recesijom i teškoćama, kažu da im bankoosiguranje u prva četiri mjeseca bilježi rast u odnosu na 2007. godinu, kada su u tom segmentu imali najbolje rezultate. Suradnju su proširili na nekoliko banaka kroz aplikaciju koja podržava osiguranja namijenjena klijentima banke, a da ne moraju nužno biti vezana uz kredite.

– Rješavanje problema naplate potraživanja bit će jedan od najvažnijih zadataka uprave u 2009. godini. Problem naplate, koji svakako neće zaobići niti tržište osiguranja, rješavat ćemo na nekoliko načina: višestrukim kompenzaci-

Igor Pureta

Željko Kordić

Hrvoje Vojković

Boris Galić

Hrvoje Vojković: Smanjenje investicija u kapitalne projekte izravno se osjeća i na smanjenju prihoda osiguravatelja

OSIGURANJA		ŠTETE			
Šifra	Skupine osiguranja	Broj osiguranja	Zaračunata bruto premija*	Broj šteta	Likvidirane štete bruto iznos*
1	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	434.935	665.385	28.021	383.202
2	Životno osiguranje	745.868	496.494	7.727	185.972
3	Osiguranje cestovnih vozila	119.580	276.729	25.302	206.229
4	Ostala osiguranja imovine	149.384	269.210	19.327	97.670
5	Osiguranje od požara i elementarnih šteta	136.361	202.281	5.264	78.371
6	Osiguranje od nezgode	572.087	166.780	4.617	37.720
7	Osiguranje plovila	2.857	116.700	324	28.657
8	Ostala osiguranja od odgovornosti	35.558	94.017	2.481	26.868
9	Zdravstveno osiguranje Health insurance	19.600	75.228	75.426	45.499
10	Dodatna osiguranja uz životno osiguranje	528.094	39.091	1.227	10.706
11	Životna osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik	51.618	34.762	451	5.377
12	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	2.767	28.710	20	1.288
13	Osiguranje raznih financijskih gubitaka	9.326	26.072	665	5.443
14	Osiguranje kredita	9.533	24.033	914	15.580
15	Osiguranje robe u prijevozu	5.462	18.609	1.639	29.416
16	Osiguranje zračnih letjelica	29	17.933	5	828
17	Putno osiguranje	42.917	15.283	977	3.979
18	Osiguranje za slučaj vjenčanja ili rođenja	4.870	2.396	25	355
19	Osiguranje tračnih vozila	57	2.356	24	65
20	Rentno osiguranje	3.515	1.886	106	1.159
21	Osiguranje troškova pravne zaštite	2.657	945	0	18
22	Osiguranje jamstava	134	436	7	735
23	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica	21	426	0	9
24	Tontine Tontine	0	0	0	0
25	Osiguranje s kapitalizacijom isplate	0	0	0	0
UKUPNO (neživotna osiguranja, vrste 01 - 18)		1.543.265	2.001.133	165.013	961.576
UKUPNO (životna osiguranja, vrste 19 - 25)		1.333.965	574.630	9.536	203.568
Ukupno		2.877.230	2.575.763	174.549	1.165.144

jama, cesijama s našim korisnicima osiguranja i dobavljačima, prebijanjem isplata po štetnim zahtjevima s dužnom premijom te asignacijom naših potraživanja prema neredovitim platišama osiguranja na poslovne partnere, koji redovito plaćaju obveze i imaju interes preuzeti potraživanja. Uza značajno reduciranje troškova poslovanja i povećanje prodajnih aktivnosti, ove godine planiramo uštedu od 100 milijuna kuna! – otkrio je krizni plan Hrvoje Vojković.

Ističe da je istina da se u ovoj godini očekuje stagnacija industrije osiguranja, kao i kompletnog gospodarstva, što su pokazali rezultati za prvo tromjesečje ove godine, no napominje da su ti rezultati pokazali i kako posljedice svjetske gospodarske krize nisu ni približno tako velike kako se nagađalo. Kako bi minimalizirali utjecaj krize, u ožujku su u suradnji s konzultantskom kućom Deloitte održali edukacijsku radionicu za menadžment na temu izazova usklađivanja sa regulativom Solvency II. Trenutačno završavaju sa sastavljanjem tima aktuarra, zaposlenika iz prodaje, šteta, financija, računovodstva te IT-a, koji će krenuti u analizu i pripremu preduvjeta za uvođenje nove regulative.

– Uskllopmjeraštednje donijeli smo odluku o smanjivanju plaća članova uprave za deset posto. Plaće menadžmentu smanjuju se za osam posto, a posrijedi je

smanjenje plaća za otprilike 170 zaposlenika. Smanjenje plaća provest će se i za cijelu Grupu Croatia osiguranja u Hrvatskoj, Srbiji, BiH, Makedoniji i na Kosovu. Menadžment je pokazao primjerom da je štednja nužna. O politici plaća za zaposlenike uprava pregovara sa sindikatima i doktraju pregovori, ne bismo izlazili s više informacija u javnost. Što se politike zapošljavanja tiče, otpuštanja zaposlenika neće biti, ali isto tako neće biti ni novih zapošljavanja ove godine – pojasnio je čelnik CO. Uprava njihova najvećeg konkurenta, Allianz, zadovoljna je rezultatima u imovinskim osiguranjima, gdje su u prvom kvartalu zabilježili rast od 9,3 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Autoosiguranje i kasko premiju održali su na prošlogodišnjoj razini, a premda ih je CO pretekao u životnom osiguranju, smatraju da je rast od deset posto u tom segmentu dobra vijest, jer pokazuje da su klijenti svjesni kako baš u vremenima krize trebaju imati zaštitu za sebe i obitelj.

– Najveći pad bilježi bankoosiguranje, odnosno police života koje su se prodavale u bankama kao kolateral uz stambene kredite. Taj segment poslovanja bilježi pad od oko 80 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine – otkrio je Boris Galić, predsjednik uprave Allianz.

Odluka o nametima za HZZO i HTZ stajala ih je,

kaže, 25 milijuna kuna novog troška s kojim su započeli godinu. Glavnina, oko 90 posto, odnosi se izdvajanja za HZZO, a ostatak je za HTZ. To je trošak koji moraju nadoknaditi iz poslovanja.

– Smatramo da su ti nameti, posebice onaj za HTZ, potpuno neosnovani, s obzirom na to da s njihovim radom nemamo nikakve veze. Što se tiče HZZO-a, situacija je nešto drukčija budući da je i do sada postojao dio šteta koje smo plaćali. Međutim, namet od 10 posto je previsok i procjenjujemo da se realno radi o dva-tri posto, koliko bismo trebali plaćati – komentira Galić. Ističe da većih problema s naplatom premije zasad nemaju, ali je izgledno da će, zbog smanjenja platežne moći građana te krize na tržištu, naplata premije biti ključna za održavanje solidnog poslovanja. Analizirajući situaciju na tržištu, nije nimalo optimističan.

– Imamo situaciju da je, ne računamo li društva za reosiguranje, osiguravateljna industrija i prošlu godinu završila u minusu od 30 milijuna kuna. Na žalost, uz nove namete koji će opteretiti osiguravatelje s oko 280 milijuna kuna i krizu na tržištu, bolje je postaviti pitanje: koliko ćemo biti u minusu? Glavni problem cijele industrije već dulje vrijeme nije koliko premiju ostvarujemo, već jesmo li profitabilni, a to u Hrvatskoj nije slučaj. Nema li profita, topi se kapital i industrija ide u bankrot!

i do 80 posto

u tisućama kuna / 000 HRK

Društvo	NEŽIVOTNA OSIGURANJA		ŽIVOTNA OSIGURANJA		UKUPNO	
	Zaračunata bruto premija	Udio premiji svih društava u %	Zaračunata bruto premija	Udio u premiji svih društava u %	Zaračunata bruto premija	Udio u premiji svih društava u %
CROATIA	914.888	45,72%	84.460	14,70%	999.349	38,80%
ALLIANZ	201.490	10,07%	78.853	13,72%	280.343	10,88%
EUROHERC	238.470	11,92%	-	0,00%	238.470	9,26%
JADRANSKO	157.728	7,88%	-	0,00%	157.728	6,12%
KVARNER VIG	92.684	4,63%	47.790	8,32%	140.474	5,45%
TRIGLAV	86.854	4,34%	20.560	3,58%	107.413	4,17%
GRAWE HRVATSKA	37.283	1,86%	63.204	11,00%	100.487	3,90%
ZAGREB	50.482	2,52%	45.699	7,95%	96.181	3,73%
GENERALI	41.490	2,07%	31.447	5,47%	72.937	2,83%
MERKUR	8.088	0,40%	61.887	10,77%	69.975	2,72%
UNIQA	31.227	1,56%	20.857	3,63%	52.084	2,02%
AGRAM ŽIVOTNO	-	0,00%	45.014	7,83%	45.014	1,75%
SUNCE	40.026	2,00%	-	0,00%	40.026	1,55%
HOK	33.860	1,69%	-	0,00%	33.860	1,31%
CROATIA ZDRAVSTVENO	28.755	1,44%	-	0,00%	28.755	1,12%
HELIOS VIG	11.666	0,58%	14.329	2,49%	25.995	1,01%
COSMOPOLITAN LIFE VIG	-	0,00%	21.345	3,71%	21.345	0,83%
ERSTE SPARKASSEN	-	0,00%	19.804	3,45%	19.804	0,77%
BASLER ŽIVOTNO	-	0,00%	16.677	2,90%	16.677	0,65%
VELEBIT	11.122	0,56%	-	0,00%	11.122	0,43%
CARDIF	8.119	0,41%	-	0,00%	8.119	0,32%
BASLER	6.898	0,34%	-	0,00%	6.898	0,27%
VELEBIT ŽIVOTNO	-	0,00%	1.846	0,32%	1.846	0,07%
KD LIFE	-	0,00%	795	0,14%	795	0,03%
VICTORIA ŽIVOTNO	-	0,00%	64	0,01%	64	0,00%
VICTORIA	2.8515	0,00%	-	0,00%	3	0,00%
Ukupno / Total	2.001.133	100%	574.630	100%	2.575.763	100%

Izvor / Source: HANFA

No, bez obzira na crne prognoze za industriju, podsjećajući da su dobro kapitalizirani i zasad nemaju potrebu za smanjenjem broja zaposlenika. Politiku plaća i zapošljavanja i do sada su bazirali na individualnom pristupu, te ne provode neke posebne linearne modele smanjenja plaća.

– Ne smatramo da je bilo povećanje ili smanjenje plaća po principu svima jednako dobar način motiviranja zaposlenika – kaže Galić.

Ni Grawe Hrvatska nema u planu restrukturiranje koje bi uključivalo smanjivanje plaća ili broja zaposlenih. Njihove krizne mjere ponajprije se odnose na odgađanje planiranih investicija koje ne utječu neposredno na tekuće poslovanje, primjerice investicija u poslovne objekte, kao i pojačano praćenje troškova u svim segmentima poslovanja. Kažu da konstantno rade na smanjivanju troškova upravljanja i poslovanja te povećanju produktivnosti.

– Navest ćemo samo neke od problema s kojima su suočeni svi osiguravatelji: opća psihoza zbog recesije prenijela se na korisnike dobrovoljnih vrsta osiguranja; životno, fondove, kasko i osiguranje nekretнина. Smanjenje kreditiranja utjecalo je na prodaju životnih osiguranja, osiguranja imovine i kasko osiguranja. U posljednje dvije godine zabilježen je nagli rast fondovskih policia, a u posljednje vrijeme zbog

stanja na burzama njihov nagli pad. Od ove godine susreli smo se i s novim nametima te novim Pravilnikom o promidžbenim aktivnostima – požalio se Igor Pureta, predsjednik uprave Grawea.

Osim što im nameti smanjuju dobit, kaže, smanjuju se i udjeli u dobiti za osiguravatelje. Članarinu za članstvo u turističkim zajednicama izdvajaju iz ukupnih ostvarenih prihoda, u što su uključeni i prinosi za korisnike, što smanjuje udjele u dobiti iz policia životnog osiguranja. Na temelju prihoda za prošlu godinu procijenili su da će, samo za HTZ, u ovoj godini morati platiti iznos od 1,3 do 1,4 milijuna kuna. Lani im je dobit rasla čak 83,7 posto, s 22,3 milijuna kuna na 40,9 milijuna kuna.

– Jedna od naših prednosti jest to da u prodaji životnog osiguranja ne ovisimo o bankoosiguranju, pa zbog toga značajno ne osjetimo pad prodaje radi manje kreditne sposobnosti građana. Kod aktivnih osiguranja zasad još nisu primijećeni veći problemi u naplati. Klijentima se različitim modalitetima plaćanja izlazi u susret. Održavamo obročno plaćanje s mjesečnim i kvartalnim dospjećem, te plaćanje karticama i čekovima – ističe Pureta.

Najbolje rezultate trenutačno ostvaruje zdravstveno osiguranje s rastom od deset posto, dijelom zahvaljujući reformi zdravstvenog sustava, dok naj-

lošije prolazi osiguranje od požara i elementarnih šteta. Kao i većina osiguranja, lani su pojačali temeljni kapital, kako bi se što učinkovitije suočili s krizom. Odgovorna poslovna politika posebno je važna, smatra Pureta, u segmentu osiguranja života. U tom dijelu pokušat će zabilježiti rast premije iznad prosjeka ukupnog tržišta.

– Ova godina je godina izazova. U trenutačnoj situaciji na financijskom tržištu prepoznajemo pravu priliku za osiguravatelje, jer se građani okreću sigurnosti i štednji. Realno je očekivati da će se u 2009. godini nastaviti trend započet potkraj 2008. godine, koji je pokazao usporavanje rasta broja policia i premije većine vrsta osiguranja u odnosu na prethodne godine. Međutim, zadovoljni smo rezultatima ostvarenim u prvom tromjesečju – kaže Pureta.

U Eurohercu je u posljednje vrijeme popularno osiguranje od profesionalne odgovornosti, a rast bilježe i u osiguranju imovine, dok im je segment autoosiguranja, koji im je inače jedan od najjačih dijelova poslovanja, u očekivanom padu. Ni oni ne najavljuju otpuštanja.

– Kao tvrtka u potpunom privatnom vlasništvu, sukladno politici poslovanja i svim navedenim prilikama u ovoj godini, jamčimo sigurnost radnih mjesta svim našim djelatnicima – obćao je Željko Kordić, član uprave Euroherca.